

Akty oraz przepisy powołane w stanowisku:

- 1) ustawa z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503, z późn. zm.) — art. 15;
- 2) ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, z późn. zm.);
- 3) ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2004 r. Nr 204, poz. 2087, z późn. zm.);
- 4) ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095, z późn. zm.) — art. 17;
- 5) ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, z późn. zm.) — art. 29 ust. 1;
- 6) rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 28 czerwca 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w podziemnych zakładach górniczych (Dz. U. Nr 139, poz. 1169 oraz z 2006 r. Nr 124, poz. 863) — § 428, § 429 oraz załącznik nr 5, pkt 10.13.4 i pkt 10.13.5;
- 7) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 2004 r. w sprawie dopuszczania wyrobów do stosowania w zakładach górniczych (Dz. U. Nr 99, poz. 1003, z 2005 r. Nr 80, poz. 695 oraz z 2007 r. Nr 249, poz. 1853) — § 5 ust. 2 pkt 7.

Zagadnienia kluczowe: wyroby stosowane w zakładach górniczych, dokumentacja techniczno-ruchowa, urządzenia budowy przeciwwybuchowej

Treść stanowiska:

1. Ramy prawne dla wyrobów stosowanych w zakładach górniczych są określone w:

- 1) ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, z późn. zm.) oraz wydanych na jej podstawie aktach wykonawczych, w szczególności:
 - a) rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 28 czerwca 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w podziemnych zakładach górniczych (Dz. U. Nr 139, poz. 1169 oraz z 2006 r. Nr 124, poz. 863),
 - b) rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 2004 r. w sprawie dopuszczania wyrobów do stosowania w zakładach górniczych (Dz. U. Nr 99, poz. 1003, z 2005 r. Nr 80, poz. 695 oraz z 2007 r. Nr 249, poz. 1853);
- 2) ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2004 r. Nr 204, poz. 2087, z późn. zm.) oraz wydanych na jej podstawie aktach wykonawczych, m.in. określających zasadnicze wymagania dla wyrobów podlegających ocenie zgodności oraz procedury oceny zgodności.

2. Zgodnie z § 428 powołanego rozporządzenia Ministra Gospodarki, maszyny, urządzenia i instalacje eksploatuje się, konserwuje i naprawia w sposób określony w dokumentacji techniczno-ruchowej. Pod pojęciem tym należy natomiast rozumieć dokumentację techniczno-ruchową lub instrukcje wymienione w przepisach określających zasadnicze wymagania dla wyrobów podlegających ocenie zgodności.

Dokumentacja techniczno-ruchowa, jako jeden z załączników do wniosku o wydanie decyzji o dopuszczeniu wyrobu do stosowania w zakładach górniczych, zawiera, stosownie do § 5 ust. 2 pkt 7 powołanego rozporządzenia Rady Ministrów, informacje wymagane do prawidłowego i bezpiecznego stosowania wyrobu, m.in. warunki stosowania, uwzględniające sposób przeprowadzania przeglądów, konserwacji, napraw i regulacji wyrobu. Określenie „*sposób przeprowadzania*” oznacza zatem, że przepis ten nie nakłada obowiązku, aby wskazane czynności (w katalogu tym nie wymieniono remontów) wykonywał (przeprowadzał) konkretny, wskazany w tej dokumentacji podmiot. Szczególne obowiązki w tym zakresie są jednak określone w odniesieniu do urządzeń budowy przeciwwybuchowej w przepisach powołanego rozporządzenia Ministra Gospodarki.

3. Zastrzeżenie ograniczające krąg podmiotów mogących wykonać np. remont wyrobu może być zamieszczone w umowie sprzedaży konkretnego wyrobu (m.in. jako zobowiązanie nabywcy do przekazywania wyrobu do remontu jedynie producentowi albo wskazanym przez niego podmiotom). W takim przypadku nabywca wyrobu godzi się na takie ograniczenie (dopuszczalne w świetle zasady swobody umów), a w przypadku jego naruszenia może być adresatem roszczenia sprzedawcy (np. producenta) o odszkodowanie, opartego na przesłance niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania. Nie będzie jednak możliwe prawne zakwestionowanie przez sprzedawcę czynności faktycznej (np. remontu) jako takiej.

4. Rozstrzygnięcie, czy zastrzeżenie producenta, dokonane w dokumentacji techniczno-ruchowej, jest „ograniczeniem konkurencji rynkowej”, należy do właściwości Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, jako centralnego organu administracji rządowej właściwego w tych sprawach, stosownie do art. 29 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, z późn. zm.). Do właściwości sądów powszechnych należy natomiast stwierdzenie ewentualnego naruszenia w tym przypadku przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503, z późn. zm.), np. w zakresie utrudniania innym przedsiębiorcom dostępu do rynku (art. 15), czy też ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095, z późn. zm.), zgodnie z której art. 17 przedsiębiorca wykonuje działalność gospodarczą na zasadach uczciwej konkurencji (naruszenie tych zasad może bowiem wyrządzić szkodę użytkownikowi wyrobu).

5. Jak już wskazano, w aktualnym stanie prawnym obowiązują szczególne ograniczenia swobody w zakresie podmiotów, które mogą dokonywać określonych czynności w odniesieniu do urządzeń budowy przeciwybuchowej. Odesłanie do tych przepisów, ujętych w pkt 10.13.4 i pkt 10.13.5 w załączniku nr 5 do powołanego rozporządzenia Ministra Gospodarki, zamieszczono w § 429 powołanego rozporządzenia Ministra Gospodarki. Dotyczą one jednak tylko remontów tych urządzeń. Jeżeli zatem zastrzeżenie producenta nie ma oparcia w powołanych regulacjach prawnych, zastosowanie mają zasady przedstawione w niniejszym stanowisku.

6. Powyższe stanowisko dotyczy wyłącznie wyrobów podlegających obowiązkowi dopuszczenia do stosowania w zakładach górniczych. W zakresie wyrobów objętych dyrektywami nowego podejścia pomocniczą rolę w ustaleniu wzajemnych relacji pomiędzy producentem wyrobu a innymi podmiotami pełnią komentarze (dokumenty o charakterze niewiążącym) opracowane przez Komisję Europejską, których nie można odnieść bezpośrednio do innych wyrobów.

Przedstawione stanowisko nie stanowi wiążącej wykładni przepisów prawa.
W przypadku wykorzystywania przedstawionego stanowiska należy powołać się na źródło.

Za treść stanowiska odpowiada: *Przemysław GRZESIOK — Dyrektor Departamentu Prawnego WUG*

Data wygenerowania stanowiska: 8 lutego 2010 r.